

LEOPOLDOV

5/2011

DNES lietali...

...hl'adali...

...našli...

Foto: M. Moravčíková, J. Potocká

Leopoldov zorganizoval heligonkársku prechádzku naskrz Európou

Už po štvrtýkrát sme v Leopoldove víťali aktívnych hráčov a milovníkov heligónok na stretnutí s prilietavým názvom Vráťme Slovensku harmoniku. Účastníci svojím repertoárom prebrázdili nielen slovenské regióny, ale ponukou a žánrami skladieb predstavili aj francúzsku, maďarskú, českú či ruskú hudobnú kultúru. Túto osobitosť štvrtého ročníka vysoko hodnotili nielen sami účastníci, ale aj návštevníci.

Podujatie, ktoré si už predchádzajúcimi ročníkmi stihlo získať obľubu heligonkárov na Slovensku, ba aj za riekou Moravou, v tomto roku navštívilo 21 účastníkov zo Šulekova, Trakovic, Trnavy, ale aj zo Serede, Senice, Nitry, Dolnej Marikovej, Popudinských Močidlían, ale aj z Čejchu a Dolných Bojanovic. Ako pripomenuli účastníci prehliadky, príjemnú atmosféru zvyrazňoval fakt, že podujatie nemá presne vymedzený štatút, kto a s akou harmonikou sa na prehliadke môže zúčastniť. Väčší priestor na výmenu skúseností bol aj vďaka zastúpeniu rôznych regiónov, rôznych druhov heligónok a vďaka vekovej pestrosti účastníkov.

Súťaž Vráťme Slovensku harmoniku vznikla pred štyrmi rokmi a s myšlienkou prišiel známy antikvár a milovník heligónok Tibor Ďurák. Práve uňho v antikvariáte Europik sa odohrávali akési malé predkola súťaže a tu aj vznikla pôvodná idea podujatia. Po jeho predčasnej smrti v júli tohto roka bola septembrová prehliadka symbolicky venovaná aj pamiatke Tibora Ďuráka. Zahrievacie kolo súťaže heligonkári absolvovali v priestoroch jedálne základnej školy, galaprogram si nenechali diváci ujsť v Spolkovej záhrade. Organizátori rozdelili účastníkov do jednotlivých pásem podľa interpretačných zručností. Pozitívom je, že podujatie nemá štandardný súťažný charakter, a tak odpadávajú sprievodné javy typické pre súťaže – úsilie vyniknúť na úkor kolegu, tréma či napätie. Počasie žičilo, a preto sa samotné finálové kolo nieslo v príjemnej atmosfére septembrového popoludnia.

To, že heligónka nie je len doménou mužov, potvrdili štyri účastníčky, ktoré zďaleka neboli žiadnymi nováčikmi. Prvá z nich, Anna Celleryová, učiteľka na dôchodku zo Senice, ktorú sme v Leopoldove videli už v minulosti, je známa aj z nedávneho koncertu v Maduniciach. Ďalšími účastníčkami boli Viktória Špálekovej zo Šulekova, Martina Šefčíková z Popudinských Močidlían a Anna Adamčíková z Dolnej Marikovej. *„Chodím na viacero takýchto podujatí. Je dobré, že súťažiaci sú rozdelení do rôznych kategórií. Bez ohľadu na vek a skúsenosti či druh harmoniky sa však každý môže predstaviť svojou tvorbou a interpretáciou, nikto nezostáva bokom. Leopoldov si spájam s bezchybnou organizáciou, starostlivosťou mesta o podujatie aj účastníkov, porota je na vysokej odbornej úrovni, konferenciári sú taktní a znali problematiky, obecnosť príjemná a vďačná. S kolegami harmonikármi sa kamarátim. Vela som sa od nich naučila, mnohé piesne aj doučila. Toto leopoldovské podujatie je naozaj sviatočné a mám ho rada. Ak dá Boh zdravie, o rok sem prídem znova,“* hovorí

Anna Celleryová, ktorá nerada spomína na súťaže, kde si porota účinkujúcich vyberá podľa prísnych pravidiel.

Mnohí hudobníci prišli za dobrým menom podujatia, ktoré rezonuje aj vo folkloristicky silných regiónoch. Napríklad speváci z Dolných Bojanovíc na Morave: *„Istotne poznáte naše skupiny ako Bojané, Šohajka či cimbalové muziky. No a okrem nich šírimo kultúru tejto obce my ako sólisti aj tu v Leopoldove. Z Leopoldova máme aj kamaráta, videl nás hrať v Borskom Mikuláši, a tak sme ho prišli prekvapiť sem. K heligónke som sa dostal ako slepý k husliam. Chodil som do hudobnej školy, neskôr som to vyskúšal a už som pri nej zostal. Prezentovali sme sa tu troma pesničkami, a keďže tie moravské mnohí vaši poznajú, predstavili sme juhočeské a pridali gratulačnú. Keď som chodil do školy,“* hovorí mladý harmonikár Karel Havlík z Dolných Bojanovíc. S kolegom, s ktorým pricestoval, Jaroslavom Drápelom, má ako harmonikár veľa skúseností. Hrá už niekoľko desiatok rokov a do Leopoldova sa isto vráti aj o rok. *„Myslím si, že slovenskí harmonikári majú väčšiu úroveň ako naši. Pred mesiacom sme boli na podobnej súťaži na Morave a čakali sme od toho viac. A vidíme tu mladých, to je potešiteľné, lebo občas si myslím, že po nás nebude mať kto pokračovať,“* hovorí Jaroslav Drápela.

Iní súťažiaci, ako napríklad tí, čo sa predstavili piesňami z nitrianskej oblasti, veľa skúseností nemajú. Napriek tomu využili charakter podujatia a poriadne sa pripravili. *„Stretli sme sa len pred dvoma mesiacmi, a teda sme začiatočníci. Začali sme trénovať až vtedy, keď sme sa dozvedeli o tomto podujatí. Heligónka, to je život, ktorý nás baví, a tak chceme predviesť to, čo už vieme. Vybrali sme pieseň Mámenie cudzinou. Hráva sa v rôznych regiónoch s rôznymi textami, my sme ju prispôbili na našu Nitru. Pripravili sme si aj spoločnú pieseň. Mnohí isto poznajú nápev našej piesne Tie zoborské krásne hory,“* hovorí jeden z členov tria Tibor Baláž, Róbert Mokráš a Ján Rapan. Zdola, zo Serede, prišiel Ladislav Skubeň. Vo svojom meste je známy hráč, ale aj organizátor, a tak sa predstavil nielen ako hudobník, ale chcel si konečne vychutnať podujatie, na ktorom nemusí ako organizátor

myslieť na prípravu programu. „Priviedla ma láska k heligónke. Isto sa čudujete – Sered a heligónka? Nepochádzam zo západného Slovenska, som až zo Zázrivej, raja heligónok. Je tam 2400 obyvateľov a asi tisíc heligónok. To znamená, že mi tento nástroj sudičky dali do kolísky. A čo sa mi v Leopoldove najviac páči? Spravidla sa robia čisto heligónkové súťaže, tu majú účastníci možnosť si vybrať chromatické harmoniky, klávesové, heligónky, je to pestrá súťaž a má svoj zmysel a význam. Aj keď v takejto pestrosti sa ťažko rozhoduje, preto nie je nič zvláštne, že sa tu nesúťaží,” hovorí Ladislav Skubeň, ktorý si svoju heligónku dal vyrobiť až v Nemecku.

Najmladším účastníkom súťaže, no zaiste nie najmenej skúseným, je Lukáš Hochmann z Trenčína. Nie je v Leopoldove nováčikom a vystupoval tu už so skúsenosťami z Bavorska, kde ako jediný Slovák úspešne reprezentoval našu krajinu na Majstrovstvách sveta v hre na heligónku. Skončil šiesty, čo je z pohľadu silnej konkurencie naozaj dobré hodnotenie. Aj v spomínanom Bavorsku patril k najmladším, a to nielen vo svojej kategórii, ale aj spomedzi ostatných účastníkov. A čo ho opäť priviedlo do Leopoldova? „Som tu tretíkrát, privádza ma zába-va, stretnutie s harmonikármi a heligónkarmi. Som členom folklórneho súboru Radosť, najprv ma učila na základnej umeleckej škole profesorka Flaškárová, teraz som prešiel k profesorovi Čeňanskému, a ten ma naučil nielen klasický repertoár, ale napríklad aj šansóny,” hovorí Lukáš Hochmann. V jeho repertoári sú okrem ľudových piesní aj typické francúzske šansóny, ale aj ruské piesne – na leopoldovskej prehliadke sa predstavil napríklad aj ruským evergreenom Podmoskovské večery.

Jedinými domácimi zástupcami súťaže boli otec a syn – Ivan a Ľuboš Slávikovci. Súťaž je podľa nich aj jednou z možností na to, ako spropagovať Leopoldov za hranicami regiónu. „Je tu veľmi príjemná atmosféra, sme dojatí. Len škoda, že pán Ďurák sa toho nedožil, pretože myšlienka tohto podujatia patrí a zostane jemu. Každoročne sledujem, ako sa prehliadka vyvíja a len lutujem, že v súťaži nie je viac Leopoldovčanov,” hovorí Ivan Slávik a pri tejto príleži-

tosti si zaspomínal aj na svoju prvú harmoniku: „*Keď som mal osem rokov, otec mi dal peniaze a išli sme k jednému dedkovi do Trnavy kúpiť heligónku. Tá heligónka so mnou prešla moje učňovské roky, cez vojenčinu až do roku 1962. Teraz mám už štvrtú, no na tú prvú budem spomínať stále,*“ dodal Ivan Slávik.

Nielen on, ale aj ďalší účastníci by privítali viac mladých. Jednou z ciest je podpora propagácie súťaže medzi detskými a mládežníckymi folklórnymi súbormi, kde je aj mnoho mladých hráčov na harmoniku. Istýmto smerom sa každoročne pozitívne potvrdzuje organizátorom napríklad na Medzinárodnom folklórnom festivale na Myjave. Vyvrcholením tohtoročnej prehliadky Vráťme Slovensku harmoniku bolo očakávané vystúpenie akordeónového virtuóza Michala Červienku. Rodák z Helpy na akordeóne začal hrať ako osemročný. Jeho talent objavila uznávaná ukrajinská pedagogička Lesia Vlachová na ZUŠ v Helpe. Je absolventom Konzervatória Jána Levoslava Bellu v Banskej Bystrici, kde ukončil aj štúdium na Akadémii umení v triede Vladimíra Čuchrana, priekopníka koncertného akordeónu na Slovensku. Vystúpenie Michala Červienku malo v Leopoldove mimoriadny úspech, a tak interpret potvrdil svoje 28-násobné laureátstvo v rôznych akordeónových súťažiach. Ešte pripomeňme, že Michal Červienka je absolútnym víťazom prestížnej súťaže ukrajinského akordeónového virtuóza Vladimíra Zubitského Città di Lanciano v Taliansku a v duete s moldavským cibalistom Marcelom Commendantom získal prvú cenu na akordeónovej súťaži v poľskom Sanoku. Aj vďaka tomu je držiteľom diplomu ministra školstva za mimoriadne úspešnú reprezentáciu Slovenska v zahraničí. V máji tohto roka vydal svoje prvé CD. V oblasti ľudovej hudby nahrál v spolupráci s ľudovou hudbou Štefana Molotu CD so sólistkou umeleckého súboru SLUK-u Máriou Strakovou. Tohtoročná prehliadka Vráťme Slovensku harmoniku potvrdila správny smer v nastavení tohto formátu a je chvályhodné, že o súťažnú prehliadku je každý rok čoraz väčší záujem. Jednou z myšlienok, ktorá tu zarezonovala, je aj pomenovanie prehliadky po autorovi myšlienky Tiborovi Ďurákov.

Text pripravil Martin Jurčo, foto -juh- a archív.

KAMERY V ŠKOLE SLÚŽIA NA ZVÝŠENIE BEZPEČNOSTI

O nových formách výchovných problémov sa hovorí dnes omnoho častejšie ako v minulosti, ba táto téma nie výnimočne zamestnáva aj hlavné televízne spravodajstvo. Nad otázkou sa zamýšľajú pedagógovia aj psychológovia a pokúšajú sa odhaliť spôsoby, ako ich zmieriť. Príčiny pomenovať vedľa – najčastejšie hovoria o tom, že deti nesiahajú po vhodných možnostiach, ako tráviť voľný čas. Na druhej strane je priveľká demokracia rodiny, hraničiacca neraz s nezaujmom o to, čo dieťa robí, s kým sa stretáva, čo ho naplňa či s akými problémami žije. V súčasnej spoločnosti chýba aj motivácia akýchsi pozitívnych vzorov, ktoré by pre ne boli vhodné z hľadiska prijímaných hodnôt. Keď ľahostajnie spoločnosť a rodina, o to viac ľahostajnejú deti.

Keď čosi pokrívka

Leopoldovská základná škola z hľadiska vzdelávacích aj výchovných výsledkov sa objektívne zaraďuje medzi najúspešnejšie v okrese. Z tých objektívnych kritérií to vyplýva napríklad z výchovno-vzdelávacích výsledkov, výsledkov celoslovenských monitorov, rozmiestnenia končiacich žiakov do jednotlivých typov stredných škôl či z úspechov našich žiakov v olympiádach a iných podobných súťažiach. Pod veľmi dobrý výsledok sa podpisujú predovšetkým spolupráca s rodičmi, skúsený pedagogický personál, otvorený novým možnostiam i potrebám, množstvo osobnostne rozvíjajúcich aktivít v podobe krúžkov či mimoškolskej záujmovej činnosti, na ktorej sa zúčastňuje až 76 percent škôľakov, technické vybavenie školy, ale najmä profesionálna komunikácia, ktorá je osobitne dôležitá vtedy, keď čosi pokrívka.

Zábudlivosť či nepripravenosť striedajú arogancia a egoizmus

Riaditeľka školy Olga Galčíková priznáva, že výchovné problémy sa častejšie ako v minulosti objavujú aj v našej základnej škole. „*Deti si neraz neuvedomujú, že nemôžu zneužívať právo na úkor ostatných. Mnohé síce poznajú svoje práva, ale menej už svoje povinnosti a svoju zodpovednosť. S tým, aby žiaci s týmito pojmami žili v akomsi vyváženom pomere, pracujeme veľmi intenzívne či už na triednických hodinách alebo v rámci jednotlivých predmetov, ktoré súvisia so spoločnosťou a jednotlivcom. Ak je to dôležité, napríklad v prípade skutočného problému, ktorý treba riešiť, individuálne a aj dlhodobo spolupracujeme tiež s rodičmi a našou školskou psychologičkou, psychológom. Naším cieľom je vychovať úspešného, zdravého a tolerantného mladého človeka. Myslím si, že sme v tom celkom úspešní, aj keď sú aj výnimky,*“ hovorí riaditeľka základnej školy Mgr. Olga Galčíková.

Bežné žiacke prehrešky, nepripravenosť na hodinu, zabudnutá učebnica či praobyčajné vyrušovanie na hodine už akoby zovšedneli a postupne sa ukazujú závažnejšie a nebezpečnejšie prejavy – predovšetkým arogancia, vulgarizmus, zosmiešňovanie spolužiakov či agresívne správanie, a tie môžu hraničiť aj s klasickou šikanou. Vedenie školy podobný prípad riešilo aj nedávno a žiak napokon musel aj pre svoju mimoškolskú „kariéru“ odísť do reedukačného zariadenia. „*Riziko je v tom, že takmer vždy takýto silný jednotlivec pritiahne aj ďalších chlapcov, ktorí sa mu chcú podobat vo vonkajších prejavoch a v jeho správaní voči iným ľuďom alebo nevedia odmietnuť takéto správanie,*“ hovorí zo skúseností riaditeľka.

Ked rodičia škodia deťom

Neraz však treba pracovať aj s rodičmi, ktorí by mali pochopiť, že napríklad dodatočným ospravedlnovaním neospravedlnených hodín akoby potichu schvalovali záškoláctvo dietaťa a ukazujú mu tak, že podvádžanie je vlastne v poriadku. „Rodičia často uznajú, dajú za pravdu učiteľovi, no len zriedka vtedy, ak ide o ich dieťa,“ hovorí riaditeľka. Nepríjemným prekvapením na vysvedčení sú potom znížené známky zo správania, ba na tých posledných sa objavila aj štvorka, na čo si nepamätá žiaden z leopoldovských učiteľov. Tým častejším opatrením býva pokarhanie triednym učiteľom alebo riaditeľkou. „Všetky opatrenia, najmä tie trestajúce, zvažujeme naozaj veľmi opatrne a používame ich iba vtedy, keď je ne evidentný dôvod. Nemajú mať hodnotu len zlej známky zo správania, ale majú byť pre žiaka aj rodiča upozornením, že kdesi je problém. V kolektíve pedagógov sme prijali viacero opatrení, ktorými chceme posilňovať kritické, ale zodpovedné myslenie a správanie žiakov,“ vysvetľuje riaditeľka.

Prístup k výstupom kamier je chránený

Na bezpečnosť dohliadajú v škole aj kamery. Prvý podnet vyšiel z rokovania rodičov v jednej triede. Vedenie školy preverilo možnosť prípadnej inštalácie kamerového systému, o účinnosti systému sa boli presvedčiť na podmienkach inej základnej školy a rodičov o zámere nainštalovať v škole kamery učitelia informovali na rodičovskom združení. Spolu je v škole zavedených šesťnásť kamier, rozmiestnených na chodbách a v niektorých učebniach, jedna vonkajšia dokonca pomohla odhaliť krádež bicykla pri škole. „Kamery slúžia predovšetkým na ochranu detí, ale aj na ochranu majetku školy a majetku žiakov. Majú jednak preventívnu funkciu, ale môžu nám uľahčiť aj skoré odhalenie závažnejších výchovných problémov, napríklad šikany alebo iných foriem násillia,“ uvažuje riaditeľka základnej školy O. Galčíková. Ku kamerovým výstupom má prístup len ona a prípadne učiteľ, ale iba v zborovni, kde prístup do systému je zabezpečený heslom. „Aj keď nemáme čas, aby sme systematicky sedeli pred monitorom a sledovali záznamy kamier, všímame si, že po ich nainštalovaní mierne klesla bežná nedisciplinovanosť počas prestávok aj menšie delikty. V tom je ich význam – v prevencii. Žiak si musí uvedomiť, čo práve robí a aké to môže mať následky,“ hodnotí niekoľkomesačné skúsenosti s kamerovým systémom. Uvidíme napokon, či sa v konečnom dôsledku zlepšia aj kvantifikované štatistiky správania žiakov – či už v podobe znížených znáмок zo správania alebo pokarhaní.

Juraj Hladký

ÚSPECHY LEOPOLDOVSKÝCH ŽIAKOV

Aj v školskom roku 2010/2011 žiaci našej základnej školy úspešne reprezentovali Leopoldov, seba a svojich učiteľov na okresných, obvodných aj krajských kolách vedomostných, športových a umeleckých súťaží. Rozvíjaním svojho talentu či vedomostí sa presadili aj v tvrdej konkurencii a tým, čo postupujú aj do ďalších, vyšších stupňov súťaží, držíme palce a všetkým želáme úspešné napredovanie.

Okresné kolo – olympiády

Technická olympiáda: Filip Krajčovič,
Lucia Hrnčárová (1. miesto)

Olympiáda v anglickom jazyku:

Monika Maurérová (1. miesto)

Matematická olympiáda: Petra Zdražilová (úspešná), Milan Ronec (úspešný)

Fyzikálna olympiáda: Veronika Halášová (úspešná), Tomáš Masár (úspešný)

Chemická olympiáda: Tomáš Masár (1. miesto), Monika Moravanská (úspešná)

Matematická olympiáda:

Marianna Dafčíková (1. miesto),

Ondrej Grajciar (2. miesto)

Geografická olympiáda:

Adam Likavčan (2. miesto)

Šport

Trakovická loptička: Lucia Hrnčárová (4. miesto)

Stolný tenis: družstvo (2. miesto)

Trakovická ľatka: Veronika Halášová (3. miesto), Lukáš Hruží (3. miesto)

Volejbal: družstvo dievčat (2. miesto), družstvo chlapcov (3. miesto)

Kultúra

Európa v škole: Miroslava Grajciarová, Adam Štetka, Tamara Halášová

(postup do celoslovenského kola)

Rozprávkové vretienko: Laura Bokorová (2. miesto)

Putujeme za ľudovou piesňou: Nadežda Repková (2. miesto), Terézia Halášová

(1. miesto), Veronika Halášová (1. miesto)

Hollého pamätník: Laura Bokorová (2. miesto)

Slávik Slovenska: Nada Repková (2. miesto), Terézia Halášová (2. miesto),

Veronika Halášová (2. miesto)

Obvodné kolo

Pytagoriáda: Ondrej Grajciar (úspešný), Natália Bunčková (3. miesto), Dominik Kupec (úspešný), Viktor Čech (úspešný), Tomáš Šiatkovský (úspešný), Laura Bokorová (2. miesto)

Krajské kolo – Kultúra

Putujeme za ľudovou piesňou:

Terézia Halášová (1. miesto)

Olympiády

Biologická olympiáda: Adam Likavčan (1. miesto), Adam Likavčan (úspešný v kat. C)

Geografická olympiáda: Adam Likavčan (úspešný)

Biologická olympiáda: Adam Likavčan (úspešný v kat. F)

Chemická olympiáda: Tomáš Masár (úspešný v kat. Dz)

Biologická olympiáda: Kristína Kopányová (3. miesto), Marianna Dafčíková (úspešná),

Petra Hargašová (úspešná)

(ra)

Medailu TTSK in memoriam udelili Milanovi Piovarčimu

Vyšší územný celok pravidelne oceňuje osobnosti a kolektívy kraja, ktoré sa svojimi aktivitami zaslúžili o rozvoj regiónu. Každoročne udeľujú niekoľko typov ocenení od čestného občianstva, Cenu kraja, pamätnú medailu kraja až po pamätný list predsedu Trnavského samosprávneho kraja. Ceny udelili po piatykrát, tentoraz v jesennom termíne, v Divadle Jána Palárika v Trnave. Medzi desiatkami ocenených osobností bol aj náš rodák, novinár a publicista Milan Piovarčí.

Pamätnú medailu udeľuje predseda Trnavského samosprávneho kraja osobám za vynikajúce tvorivé výkony, významné výsledky v istej oblasti spoločenských aktivít. Pamätnú medailu udelil predseda Tibor Mikuš Milanovi Piovarčimu in memoriam. V návrhu na ocenenie sa uvádza: „Ocenenie bolo udelené za dlhoročný prínos pre rozvoj žurnalistiky. Ocenený patrí k popredným novinárskym osobnostiam, významne sa zaslúžil o povýšenie obce Leopoldov na mesto. Pracoval ako redaktor denníka Smena, týždenníka Život a viedol mesačník Odpovede na otázky, ktorý aj založil. Okrem toho založil i mesačník Policajná teó-

ria a prax, vydal dve knihy a bol dlhé roky zostavovateľom Ročenky odbojára.”

Návrh na udelenie ocenenia zaregistrovala kancelária ešte v čase osláv udelenia štatútu Leopoldovu, no medzitým Milan Piovarčí náhle zomrel. Ocenenie zaňho v Trnave prevzala manželka Marta Piovarčiová a podporiť ju prišli aj synovia Milan a Ivan. Jeden z nich, Ivan, zostal verný práci v oblasti žurnalistiky a druhý, Milan, je geofyzik. Pri príležitosti udelenia ocenenia sme sa Marty Piovarčiovej spýtali aj na to, kde sa s manželom zoznámili a ako žili ako novinársky pár. „Zoznámili sme sa pri pong-pongu, pamätám sa, že tuším vtedy aj vyhral a ja som mu gratulovala (smiech). Pochádzam z Nového Mesta nad Váhom, Milan bol z Leopoldova. Ako mladí sme sa stretávali na pol ceste, chodili sme sa napríklad kúpať na Evu do Piešťan. Ako novinári sme však nemali vždy rovnaký názor, aj keď bol jeden z nás namosúrený, akceptovali sem názor toho druhého,” hovorí Marta Piovarčiová. „Keďže sme boli obaja novinári, všetko sa prispôbovalo našej spoločnej práci. Spolu sme pracovali len krátko, obaja sme začínali v denníku, Milan potom prešiel do mesačníka a týždenníka. A viete aká je novinárska robota. Keď nám vyšlo ísť na služobnú cestu v rovnakom čase, museli sme pre synov organizovať babky na varovanie a všetko tomu prispôbiť. Milan začínal v Smene, ja som začínala v Práci. Keď prišli tie prelomové roky augustovej okupácie v roku 1968, mňa z redakcie vyhodili. Do roku 1989 som novinársku prácu nerobila, až po revolúcii som sa do redakcie Práce mohla vrátiť. A skončili sme takmer spolu naraz,” hovorí Marta Piovarčiová, ktorá so záujmom a radosťou spomína aj manželov silný lokálpatriotizmus. „Milan bol rodák z Leopoldova, ale študoval na gymnáziu v Trnave. Čiže aj Trnava v ňom zostala hlboko zakorenená. Pamätám si, že ako študenti z trnavského gymnázia sa pravidelne stretávali. A dokonca sa na ich stretnutiach zúčastňovali aj profesori. A pokiaľ ide o Leopoldov, to bolo skutočne silné. S Leopoldovom bol v neustálom kontakte, často tam chodieval, o všetko sa zaujímal. Možno to dokumentovať na takej situácii – keď napríklad hrali futbal, hneď do Leopoldova telefonoval a pýtal sa na výsledky. Keď hovoríme o období, keď mesto dostávalo svoj štatút, skutočne urobil všetko, aby sa to podarilo. Usiloval sa využiť všetky svoje novinárske kontakty. A nakoniec sa to predsa podarilo.” Marty Piovarčiovej sme sa opýtali aj na to, či majú ešte v Leopoldove rodinných príslušníkov. „Už dávnejšie sa Milanovi rodičia presťahovali do Hlohovca a potom sme tam navštevovali aj Milanovu sestru Margitu. Leopoldov sme však aj tak obišli len málokedy, Milan sa sem vracal aj sám alebo s ďalšími rodákmi,” dodala na záver nášho stretnutia v Divadle J. Palárika Marta Piovarčiová.

Text a foto: Martin Jurčo

Rekonštrukcia škôlky, ktorá bola za 430 tisíc eur dokončená pred rokom a pol, dnes šetrí financie nielen mestu, ale aj samotnej škole. Aj keď rekonštrukcia bola naozaj rozsiahla, nebolo možné do nej zahrnúť všetko to, čo škôlka, do ktorej sa dlhé roky neinvestovalo, potrebuje. Zateplenie budovy a výmena okien a dverí priniesli úspory predovšetkým na plyne. Riaditeľka škôlky spolu so svojím tímom sa ich usilovali počas tohtoročných prázdnin využiť na rekonštrukciu kuchyne, keďže hygienici už dva roky upozorňovali na niektoré nedostatky.

-Ešte v roku 2009 sme prosili primátora mesta, aby nám pomohol, pretože sme mali v havarijnom stave sporák. Vtedy sme nemali žiadne voľné financie. O rok neskôr sme už cítili istú úľavu, z ušetrených 3900 eur sme kúpili elektrickú rúru, rošty, sprchu na umývanie riadu, príborník a elektrický robot. Ten starý postupne dosluhoval a ani technik už nedokázal naň zohnať náhradné

súčiastky,- vysvetľuje riaditeľka materskej školy Helena Foltánová. Tohtoročné prázdniny sa teda rozhodla riaditeľka škôlky využiť na rozsiahlu rekonštrukciu školskej kuchyne. Poslúžili jej na ňu peniaze, ktoré škôlka oproti rokom pred rekonštrukciou ušetrila počas vykurovacej sezóny. -Vôbec si neviem predstaviť, kde by sme na tieto práce za iných okolností vzali peniaze. Hygienici požadovali predovšetkým to, aby sme v pivnici na zemiaky prikryli odtoky sadrokartónom, ale vedeli sme, že celková rekonštrukcia je už takisto nevyhnutná...- hovorí riaditeľka. Počas prázdnin tak z vlastnej päťtisícovej investície v školskej kuchyni urobili dva roky plánovanú rekonštrukciu rozvodov vody, výmenu dlažby a obkladov, k umývačke riadu a robotu bolo treba urobiť novú elektroinštaláciu. O týždeň skôr do práce nastupovali aj pani kuchárky, ktoré po trojtýždňovom pracovnom maratóne upratovali kuchyňu a pripravovali ju na zatažkaváciu

Škôlka z ušetreného renovuje kuchyňu

celoročnú prevádzku. Za ďalších 1800 eur nakúpili antikorové stoly a regál. Ušetrili aj na kuchynskej linke. Hoci je staršia, svoj účel celkom dobre plnila a je aj hygienicky vyhovujúca, a tak namiesto kúpy novej sa rozhodli vymeniť na nej dvierka a vonkajšie plochy.

Sčasti, ale podstatne vynovenú kuchyňu si pochvaľujú aj pani kuchárky, ktoré sa päť dní do týždňa starajú o stravu škôľkarov. Do starej vlhšej a nebezpečnejšej kuchyne by sa už nechceli vrátiť. Keď už sme ich vyrušili pri príprave obeda, zaujímalo nás, či sa dajú menia stravovacie návyky ich zverencov. Na skutočnosť, že deti sú prirodzene maškrtné, sa nezmenilo nič – v rebríčku obľúbenosti s predstihom vedú buchty, koláče či kakaové špagety. Dobrou správou je, že deťom chutia aj prívarky so strukovinami, ba dokonca nebránia sa jesť ani povestný špenát. Oproti starším generáciám žiakov však nastala zmena v režime jedenia, ktorý si asi deti prinášajú z rodiny. Mnohé by si najradšej obed rozdelili na dve časti – najskôr zjesť

polievku, neskôr, po pol hodine či hodine, zasa hlavné jedlo.

Riaditeľka škôlky a vedúca školskej kuchyne si uvedomujú, že s financiami a investíciami je to náročné. Obrnili sa síce trpezlivosťou a čo môžu, to riešia zo svojho rozpočtu neraz aj podľa metódy dobrých vzťahov, keď im známi či príbuzní dačo vyhotovia lacnejšie, povedzme polosponzorsky (napríklad nové podlahy v pracovniach a pod.). Vedia však aj to, že urgentne potrebujú kúpiť odsávač pár v hodnote 1200 eur, a to už z vlastných financií nezmôžu a budú sa spoliehať na poslancov, že v mestskom rozpočte na budúci rok na jeho kúpu azda nájdu peniaze. V budúcnosti budú musieť podľa aktuálnej potreby vymieňať ďalší inventár kuchyne – postupne majú na pláne nákup asi dvoch antikorových stolov a regálov, panvice na vyprážanie jedál, ohrievača vody, antikorových riadov, výmenu výlevky či nákup profesionálneho krájača chleba v celkovej hodnote asi 5000 eur.

(jh)

Naši škôlkari sa veru nemôžu sťažovať na to, že by sa v škôlke nudili. Pobyt v škôlke je pre nich neraz aj prácou. Okrem hier pani učiteľky pre svojich zverencov pripravujú mnohé vzdelávacie aktivity, ktoré ich postupne pripravujú na ich budúce školské povinnosti, ba hrou, ale aj rôznymi pracovnými aktivitami sa usilujú vzbudiť v deťoch pocit, že aj ony môžu byť svojimi rukami nielen nápomocné, ale dokážu vyhotoviť aj pekné a užitočné predmety. Neraz ich navštevujú aj spisovatelia literatúry pre deti, umelci (naposledy im predviedla divadielko Maja Veľšicová, ktorú majú radi aj dospelí), ba vo výchovne orientovaných projektoch aj lekári, policajti, sokoliari či hasiči.

Ako naši predškoláci spoznávajú veľký svet

Na návšteve zoologickej záhrady

Z času na čas sa deti vyberú aj do veľkého sveta objavovať to, čo nemôžu spoznať v škôlke alebo jej okolí. A tak sa nedávno vybrali do bratislavskej zoologickej záhrady. Cestou spoznávali dominanty hlavného mesta – aj keď len pohľadom z autobusu – zaujal ich najmä Bratislavský hrad, Kamzík, prístav na Dunaji, most Apollo a budova Slovenskej televízie. Priamo v zoologickej záhrade ich pani učiteľky sprevádzali jednoduchým výkladom. Na deti najviac zapôsobili medvede, tigre, veľa radosti a smiechu zažili v pavilóne opíc i dinoparku, kochali sa na krásnych a majestátnych žirafách. Vyšantili sa na preliezkach a s chuťou zjedli všetky dobroty zo svojich batôžkov. Len čo sme nasadli do autobusu, spustil sa hustý dážď, ktorý nás sprevádzal celou cestou domov. No i tak na tvárach šťastných i unavených škôlkarov bolo plno radosti.

Tajomná noc škôlkarov

Na konci školského roka si takto najstaršie deti užívali dobrodružnú noc v materskej škole. Sedemnásteho júna o siedmej hodine podvečer sa rodičia odvážnych predškolákov lúčili so svojimi ratolesťami. Deti si posadali na lavičky k ohňu a pochutnávali si na špekáčikoch a potom spoločne hľadali poklad v záhrade MŠ. Za odmenu a šikovnosť boli odmenené sladkosťami a spoločne vypustili balón šťastia, aby spoločný večer úspešne dopadol. Potešili sa so škrečkom, ktorý im predviedol svoju šikovnosť a obratnosť v kletke, zašportovali si v družstvách v skoku na fitloptách, v štafetových hrách s loptami, v hode na cieľ a ďalších disciplínach. Nasledovala diskotéka v pyžamách v priestore triedy i školského dvora, kde sa už do tmavej oblohy vzniesol druhý balón šťastia so želaním, aby sa našim školákom darilo v základnej škole a na svoju prvú školu nezabudli. *Sláva nám, sláva nám, my budeme prváci...* – znelo školským dvorom. Keď sa poumývali, pomaškrtli si na pracičkoch i na sladkom pečive od starých mám a odišli sme do spálne k televízoru. Z postieľok si deti pozreli rozprávku na dobrú noc a potom sladko spali až do rána.

Keď škôlkari promujú

Na tento ceremoniál sme sa usilovali program plný piesní, básní, promócií predškolákov sa páčili starým rodičom za aktívnu podporu počas celého obdobia pobytu v materskej škole. S radostou v srdci i v nevľúdneho počasia, ktoré paje jedno želanie: nech sa Vám v

lovne pripravovali aspoň mesiac. Nacvičili folklór, scénok i tanca. Program aj samotná aj divákom. Ďakujeme všetkým rodičom i moc pri organizovaní rôznych podujatí ich detí či vnukov a vnučiek v materočiach všetkých sme sa rozehádzali do novalo vonku, a na mysl sme mali len škole darí, milé naše deti...

Prípravili Zuzana Luhová a Jh-
fotografovala Jana Potocká

POSLANCI ODMIELTI ZME- NU OTVÁRACÍCH HODÍN PO- HOSTINSKÝCH ZARIADENÍ

Na rokovací stôl poslancov zastupiteľstva sa dostal v októbri návrh všeobecne záväzného nariadenia, ktorý upravoval čas predaja v obchode a čas prevádzky služieb. Jedinou zmenou oproti doterajšiemu platnému VZN bola zmena otváracích hodín v jednom type pohostinských zariadení. Predložený návrh určoval, že „prevádzková doba v prevádzkarniach s pohostinskou činnosťou, vrátane prevádzkarní s integrovanou herňou, umiestnených v nebytových priestoroch priamo príslušných so stavbami určenými na bývanie a prevádzkarniach umiestnených v nebytových priestoroch, ktoré sa priamo nachádzajú v stavbe bytového domu, kde sa nachádzajú priestory určené na bývanie, je prevádzková doba určená časom medzi 06,00 hod. a 24,00 hod.“ oproti pôvodnému platnému VZN, kde prevádzková doba takýchto zariadení bola stanovená od 6. do 22. hodiny. V nadväznosti na nový návrh sa ďalej mali meniť aj prevádzkové hodiny v týchto zariadeniach, ak sa v nich usporadúvajú verejné kultúrne podujatia s hudobnou produkciou.

O rôznych stránkach navrhovanej úpravy sa rozprávali na spoločnom rokovaní komisií poslanci a v súvislosti so zverejneným návrhom spísali svoj nesúhlas s návrhom aj občania. Poslanci návrh na zmenu prevádzkových hodín neprijali – piati boli proti, šiesti sa zdržali. *„Vitame takéto rozhodnutie. Poslanci sa pre odmietnutie návrhu rozhodli možno aj preto, lebo, ako ukázala počas prerokovania tohto bodu diskusia, asi sami si uvedomujú, že nemajú veľa právnych možností na to, aby mesto napríklad po 22. hodine dokázalo účinne riešiť napríklad hlučnosť v pohostinských zariadeniach, osobitne takých, ktoré bezprostredne susedia s obytnými domami. S tým potom súvisí aj vandalizmus v meste v nočných hodinách. Zdá sa, že mesto má zviazané ruky a situáciu môže riešiť jedine otváracími hodinami,*

ktoré prevádzky aj tak nedodržiavajú, alebo pokutami prevádzkovateľom. Ak by zastupiteľstvo prijalo rozhodnutie, že takýmto zariadeniam sa umožní predĺžiť prevádzkovú dobu do polnoci, ešte viac by to skomplikovalo život obyvateľom, ale aj samému mestu,“ vysvetľuje jeden z občianskych aktivistov.

(jh)

ZA KRÁSAMÍ

STAROBYLEJ PRAHY

Nadýchať sa jesennej atmosféry stovežatej Prahy a objavovať jej tajomstvá sa vybrali členovia občianskeho združenia Šanec v rámci poznávacieho výletu v dňoch 19. až 21. septembra. Prehliadku sme začali v Josefove, ktorý sa preslávil ako najväčšie židovské mesto v strednej Európe. Neobišli sme, samozrejme, ani Obecný dom a orloj s dvanástimi apoštolmi, lakomcom, kostlivom či Turkom. Na Staromestskom námestí sme potom navštívili Kostol sv. Mikuláša a Týnsky dom. Na záver prvého dňa nášho pražského výletu sme stihli prezrieť si zakúti Václavského námestia.

Druhý deň sme začali prehliadkou Hradčian – navštívili sme Chrám sv. Víta, nádvorie Hradčian, Kostol sv. Ludmily a legendárnu Zlatú uličku. Neskôr sme prechádzali jednotlivými uličkami kráľovskej cesty, neobišli sme na nej Kostol Panny Márie víťaznej, známy predovšetkým Pražským Jezuliatkom. Tento chrám okrem iných navštívil na svojej ceste do Čiech aj pápež Benedikt XVI. Cestou z chrámu sme prešli cez nedávno reštaurovaný Karlov most, lemovaný množstvom sôch. Naša výborná sprievodkyňa nás osobitne upozornila na sochu znázorňujúcu sv. Jána Nepomuckého, pretože práve odtiaľto toh-

to svätca kedysi vrhli do Vltavy. Na Příkopách sme potom navštívili Pražnú bránu a aspoň sme si obzreli Národné múzeum, keďže v súčasnosti nie sú jeho expozície prístupné verejnosti. Ďalšou našou zastávkou bol Vyšehrad – miesto posledného odpočinku množstva známych osobností. V tento deň sme stihli ešte navštíviť Trójsky záмок.

Hoci ani zďaleka sme nevideli všetky pamätihodnosti či zaujímavé miesta Prahy, všetci sme sa zhodli v tom, že to bol zaujímavý a výborne pripravený výlet. Či už to bolo ubytovanie v trojhviezdičkovom hoteli s výdatnou stravou, ktorá nám padla naozaj vhod, keďže sme väčšinu prehliadok absolvovali pešo, alebo príjemná sprievodkyňa, dokonale pripravená zoznámiť nás s krásami Prahy, ba v neposlednom rade aj vodič autobusu, ktorý nás bez zaváhania povozil po preplnenej Prahe i mimo nej a napokon nás šťastne priviezol domov. Veľká vďaka patrí aj cestovnej kancelárii Prima Travel, ktorá nám takýto zájazd ponúkla. Všetci veríme, že nebol posledný.

M. Adamkovič

VO VÄZNICI SA OPÄŤ VZDELÁVA

Po niekoľkých rokoch sa opäť v ústave na výkon trestu odňatia slobody a ústave na výkon väzby v septembri rozbehlo stredoškolské

ské vzdelávanie a znova v trojročnom učňovskom odbore, ktorý má už navyše v podmienkach leopoldovskej väznice tradíciu – v študijnom odbore mechanik - opravár strojov a zariadení.

Na prerušenú tradíciu učňovského vzdelávania nadviazala Stredná odborná škola technická z Hlohovca otvorením detašovanej triedy, do ktorej bolo vybraných šestnásť uchádzačov o štúdium. Teoretické vzdelávanie sa uskutočňuje v budove školského strediska, ktorá pôvodne slúžila ako veliteľská budova, praktické vzdelávanie sa realizuje na jednotlivých odborných pracoviskách priamo v ústave. Aj preto sa garant štúdia rozhodol pre tento odbor. Vyučovanie sa uskutočňuje v popoludňajších hodinách a učitelia do detašovanej triedy dochádzajú z Hlohovca a Leopoldova. Do školy sa podľa riaditeľky Olgy Kropelovej hlásilo pôvodne 24 odsúdených, tretina z nich však nedala potvrdenie o skončení základnej školy. Do vzdelávania sa usilovali zaradiť najmä uchádzačov s viacročnými trestami, aby mohli školu ešte počas výkonu trestu aj dokončiť.

(jh)

PRÁCE NA NOVEJ

ČISTIARNI SA ZAČALI

Ešte v apríli sme informovali o možnosti, že pri Leopoldove vznikne nová čistiareň odpa-

dových vôd, ktorá by v budúcnosti mohla riešiť nielen čistenie vôd z leopoldovských domácností a firiem, ale mala by vyriešiť aj pripojenie domácností a ďalších objektov zo susedného Červeníka. Dnes, keď sa postupne od leta kolaudujú kanalizačné prípojky na leopoldovských Kopaniciach, červenícke domácnosti sa do kanalizačného systému nepripájajú, hoci by sa mohli, pretože by nemali kde čistiť svoje vody.

V súčasnosti sa odpadové vody z odkanalizovanej časti mesta čistia v čistiarni, ktorá patrí Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby v Leopoldove, teda v čistiarni, na ktorej rekonštrukciu mesto Leopoldov v priebehu niekoľkých rokov v rámci spoločnej investície s ústavom prispelo čiastkou takmer 930 tisíc eur, resp. 28 miliónov korún. Dnes, keď tvorba kanalizačnej siete v meste a takisto v susednom Červeníku je finančným aj realizačným projektom Trnavskej vodárenskej spoločnosti, rozhodla sa táto spoločnosť pre výstavbu čistiarnie odpadových vôd priamo pri Leopoldove, na mieste bývalej mestskej čistiarnie odpadových vôd pri Prechodnom. Investor predpokladá, že v tejto čistiarni by sa mali v budúcnosti čistiť odpadové vody nielen z Leopoldova, ale aj Červeníka. V súčasnosti sú už hotové projekty novej čistiarne a aktuálne sa ešte rieši spôsob odvádzania vyčistených vôd do koryta Váhu. Očakáva sa, že stavebné práce budú napre-

dovať primerane rýchlo a možno už v priebehu budúceho roka bude nová čistiareň aj dokončená.

(jh)

OD PARKOVISKA NA HLOHOVSKEJ UPUSTILI

Počas letných mesiacov mesto zrealizovalo niekoľko investičných projektov, ktoré boli veľmi úzko prepojené s rekonštrukciou južnej strany námestia. Keďže pôvodná dlažba z námestia dokáže naďalej plniť svoj účel aj z funkčného, aj z estetického hľadiska, vedenie mesta sa rozhodlo použiť ju na opravu nekvalitných a opotrebovaných chodníkov na Hlohovskej ceste. Práce realizovala spoločnosť CS Trnava. Pôvodný projekt predpokladal aj vytvorenie parkovacích miest s pozdĺžnym státím popri chodníkoch, no pre organizačnú aj finančnú náročnosť napokon od nich mesto upustilo. Projekt by totiž musel rátať aj s odvodnením štátnej cesty, čo by podstatne zvýšilo cenu rekonštrukcie.

Z dlažby, ktorá bola predtým umiestnená na Hlohovskej ceste sa zasa vybudoval chodník medzi Ulicou I. Krasku a Jilemnického ulicou popri trati. Zvyšnú prídlažbu z námestia mesto rozdalo občanom.

Práce na rekonštrukcii južnej časti námestia, ktoré realizovala trnavská spoločnosť Art Projekt, sa začali v júni a mali byť dokončené v priebehu šiestich mesiacov, čiže rekonštrukcia bola ukončená s výrazným časovým predstihom. Projekt sa zakladal na vytvorení novej zóny pre peších na južnej strane Námestia sv. Ignáca so zelenými ostrovcami, stromovou zeleňou a parkovacími miestami. Odvodenenie jestvujúcich stavieb je riešené odvedením vody z rín domov potrubím do vsakovacích studní v parku, prekládkam sa nevyhli ani inžinierske siete. Dlažba bola vyberaná tak, aby aj táto časť námestia korešpondovala estetickým riešením s úpravou parku. Pribudol parkový mobiliár – lavičky, nová autobusová zastávka, informačná tabuľa, stojany na bicykle. Po tejto investícii mesta vo výške takmer

258 tisíc eur (asi 5 miliónov 200 tisíc Sk) sa končia rozsiahle projekty v samom centre mesta a z uvažovania poslancov sa zdá, že do budúcoročného rozpočtu sa dostane aj ďalší projekt, ktorý bude súvisieť s tvorbou chodníkov na Holubyho ulici, príp. aj rekonštrukciou cesty na nej.

(jh)

ZÁPACH V MESTE: OBČANIA SA SŤAŽUJÚ, FIRMY SA BRÁNIA

Ešte počas letných mesiacov sa telefonicky obracali na pracovníčky mestského úradu občania mesta so sťažnosťami, že v blízkosti železničnej stanice sa šíri nepríjemný zápach. „*Podnety od občanov sme nahlásili pracovníkom hlohovského obvodného úradu životného prostredia a zisťovali sme, či niektorá z nových spoločností sídlacích na Trnavskej ceste nenahlasovala mimoriadne alebo nezvyčajné vypúšťanie škodlivín alebo iných látok. Obvodnému úradu vypúšťanie látok žiadna zo spoločností nenahlasovala,*“ vysvetľuje pracovníčka mestského úradu Ing. Silvia Grossová.

Sťažnosti sa po krátkom čase objavili znova a ľudia, ktorí boli privyknutí na rôzne typy

zápachu ešte z čias výroby octu, melasy či iných produktov vo vtedajšom Sloviku, hovorili o zápachu, ktorý doteraz nepoznali, že je štiplavý, intenzívny a najčastejšie sa objavoval v neskorších popoludňajších alebo vo večerných hodinách. Na sťažnosti obyvateľov upozornili aj poslanci zastupiteľstva. „*Donedávna sa občania nazdávali, že ide len o vedľajší, zdraviu neškodný*

efekt výroby, prejavujúci sa len zvýšeným zápachom. V poslednom období sa však sťažujú na zdravotnú nevoľnosť spôsobenú znečistením ovzdušia," hovorí primátor mesta JUDr. Milan Gavorník. Primátor na sťažnosti upozornil kompetentných predstaviteľov firiem a neskôr im adresoval aj list, ktorým ich vyzval, aby odstránili súčasný stav a aby sa aj perspektívne usilovali o znížovanie emisií do ovzdušia. Predstavitelia spoločností Enviral a Meroco poslali primátorovi takmer identické stanovisko, v ktorom ho ubezpečujú o ekologickej bezpečnosti svojich prevádzok a o tom, že naďalej budú venovať vysokú pozornosť ochrane životného prostredia a ochrane ovzdušia. „Už pri plánovaní a výstavbe výroby bioetanolu z obnoviteľných zdrojov bol našou hlavnou prioritou výber techník a technológií s minimálnym vplyvom na pracovné, obytné a životné prostredie blízkeho okolia Leopoldova. Z toho dôvodu boli vybrané technológie, výrobné procesy a inštalované zariadenia na výrobu bioetanolu posudzované nezávislými odbornými spôsobilými osobami v zmysle plnenia požiadaviek na najlepšie dostupné technológie z hľadiska emisií. Enviral, a. s., má vypracované odborné posudky pre výrobu bioetanolu, pre kotolňu a pre biologickú čistiareň odpadových vôd. Posudky potvrdzujú, že výroba bioetanolu z obnoviteľných zdrojov patrí k najmodernejším a inovatívnym technológiám a spĺňa kritériá najlepších dostupných technických a technologických zariadení daného priemyselného odvetvia," uvádza zhodne so stanoviskom Meroca, a. s., generálny riaditeľ Enviralu, a. s., Mgr. Peter Kostík. V liste ďalej vysvetľuje spôsob nakladania s odpadovými vodami a emisiami a ich nahlasovania kontrolným orgánom. Keďže v súčasnosti nie je dokázané, že zápach vzniká v spoločnostiach Meroco, Enviral alebo Slovenské liehovary a likérky, nedá sa ani povedať, pri výrobe ktorého produktu vzniká a či ide o emisie, ktoré by mohli škodiť človeku alebo životnému prostrediu. Pracovníci mestského úradu nám potvrdili,

že prípadom sa už začal zaoberať aj Obvodný úrad životného prostredia v Hlohovci. O nových skutočnostiach vás budeme informovať.

J. Hladký

ČO BUDE S CESTOU NA JILEMNICKÉHO ULICI?

Jednoznačne najväčšmi bola tvorbou kanalizačnej siete zasiahnutá Jilemnického ulica na Kopaniciach. Pre rôzne príčiny sa vedenie mesta obávalo, či realizátor stavby bude mať dostatok financií aj na spätné úpravy jednotlivých ulíc v meste. Ukázalo sa, že keď mesto systematicky kontrolovalo spätné úpravy, firmy si na nich dali záležať viac. Nezaobišlo sa to však bez viacerých ústnych aj oficiálnych sťažností či rokovaní. Kvalita spätných úprav sa však aj tak bude dať zodpovednejšie posúdiť a vyhodnotiť až po určitom čase.

Ináč je to však s miestnou komunikáciou na Jilemnického ulici, ktorú ťažké mechanizmy doslova zničili. Ešte v marci poslalo sedemdesiat obyvateľov Jilemnického ulice oficiálnu sťažnosť Trnavskej vodárenskej spoločnosti, a. s. Okrem iného v nej požadovali zabezpečenie komplexného prínávratenia cesty do takého stavu, v akom bola pred rozkopávkami, vrátane dlažieb, prístupových ciest k domom a trávnikov. O situácii na tejto ulici ešte počas rozkopávkových prác informoval generálneho riaditeľa TAVOS-u aj primátor a upozorňoval na ňu aj na kontrolných dňoch. Dnes je jasné, že cesta na tejto ulici je v dezolátnom stave a vyžaduje si úplnú rekonštrukciu. Primátor mesta preto zvolal rokovanie s Trnavskou vodárenskou spoločnosťou, pre ktorú práce dodávala firma Vodohospodárske stavby, a. s. Cieľom malo byť to, aby zainteresovaní našli riešenie, ktoré by obyvateľom ulice umožnilo používať primerane kvalitnú cestu. Mesto sa financovaniu opravy bráni, pretože si nemyslí, že chyba vznikla na jeho strane. „Predstavitelia TAVOS-u síce ho-

voria, že zodpovednosť je na našej strane, pretože sme vydali stavebné povolenie a neupozornili sme ich na stav cesty. Skutočnosť je však taká, že my sami sme pred začatím stavby nevedeli, v akom stave cesta je. Mesto však stavbu nerealizovalo a pracovníci firmy, ktorá výkopy realizovala, videli, aké následky na cestu majú ťažké mechanizmy už počas prác. Napriek tomu v práci pokračovali ťažkými mechanizmami, nezasiahol dokonca ani stavebný dozor a nepomohla ani sťažnosť občanov,” vysvetľuje primátor mesta Milan Gavorník. Ukazuje sa, že príčina zničenia cesty je v tom, že ide cestu, ktorá nebola projektovaná na také ťažké mechanizmy. Od samého začiatku sa s ňou rátať ako so slepou ulicou, ktorá nikdy nemala slúžiť na bežnú dopravu, a tomu zodpovedá aj jej stavebný profil.

Výsledok rokovania je zatiaľ neistý, no predstavitelia Trnavskej vodárenskej spoločnosti slúbili, že sa budú usilovať dohodnúť sa na odstránení súčasného stavu cesty na Jilemnického ulici so svojím dodávateľom, ktorý výkopové práce realizoval.

(jh)

POTRAVINOVÚ POMOC DOSTANÚ ĎALŠÍ ŽIADATELIA

Do projektu poskytnutia jednorazovej potravinovej pomoci pre najodkázanejších občanov sa zapojilo aj naše mesto a časť pomoci, pozostávajúcej z dvadsiatich kilogramov múky a takého istého množstva cestovín v sortimente troch druhov, už našla svojich príjemcov. Prvý raz nezisková organizácia Služby Božieho milosrdenstva v spolupráci s mestom priviezla pomoc do Leopoldova po vyhodnotení žiadostí občanov popoludní 24. augusta. Potravinové balíčky si na dvore mestského úradu prevzalo 42 občanov mesta v hmotnej núdzi, 151 dôchodcov a ďalší občania sa prišli v ten deň informovať na to, či majú na potravinovú pomoc nárok.

„Podmienky na pridelovanie potravinovej

pomoci sme nestanovili my a musíme rešpektovať tie kritériá, ktoré platia vo všetkých obciach a mestách. Preto sme niektorých žiadateľov, ktorí stanovené podmienky nespĺňali, museli vyradiť už na začiatku. Počas pridelovania potravinových balíčkov v auguste sa ukázalo, že záujem o pomoc majú aj ďalší oprávnení žiadatelia, a tak sme sa usilovali v spolupráci s realizátorom projektu zorganizovať aj druhé kolo a ešte v októbri sme zbierali žiadosti od občanov. V tomto zozname je ďalších 60 obyvateľov a potravinovú pomoc dostanú do konca roka,” vysvetľuje referentka mestského úradu Viera Lietavová. V tejto súvislosti je vhodné poďakovať sa Ing. Mariánovi Baraniakovi, ktorý na vykladanie potravinovej pomoci a manipuláciu s ňou zadarmo poskytol vysokozdvížný vozík a takisto leopoldovským hasičom, ktorí spolu s pracovníkmi mesta pomáhali pri roztrieďovaní balíčkov a občanom pomáhali nakladať ich na káricky či do áut. „Aj v inom sa ukázala solidarita Leopoldovčanov. Neraz sa stalo aj to, že žiadatelia napríklad kvôli zdravotnému stavu nemohli prísť osobne a splnomocnili svojich susedov, aby im pomoc vyzdvihli oni, a tak prišli susedia, prípadne za susedov vybavili aj žiadosti,” dodáva V. Lietavová.

Z technických príčin sú momentálne ďalšie rozvozy pozastavené a do Leopoldova organizácia Služby Božieho milosrdenstva ďalšie balíčky dovezie po skordinovaní ďalších rozvozov s mestom Hlohovec, kde takisto čakajú ďalší žiadatelia. Pracovníci mestského úradu budú o ďalšom rozvoze potravinových balíčkov vopred informovať občanov prostredníctvom vývesnej skrinky mestského úradu, mestského rozhlasu a internetovej stránky mesta.

Pripomeňme, kto môže o pomoc požiadať. Na potravinovú pomoc majú nárok fyzické osoby, ktoré sú poberateľmi dávky v hmotnej núdzi a príspevku k dávke, ľudia na hranici životného minima (rodičia a deti, na ktoré sú vyplácané dotácie), deti v detských domovoch a profesionálnych rodinách, deti v náhradnej rodinnej starostlivosti, deti v do-

movoch sociálnych služieb pre zdravotne postihnuté deti, obyvatelia v domovoch dôchodcov a ústavoch sociálnej starostlivosti. Poberatelia dôchodku s výškou do 305 eur (teda nepracujúci poberatelia starobného, predčasného a invalidného dôchodku do 305 eur) nárok na potravinovú pomoc majú. Občania, ktorí sú poberateľmi kombinovaných dôchodkov (starobný a vdovský, invalidný a vdovský, predčasný a vdovský) majú nárok na potravinovú pomoc vtedy, ak výška dôchodku po odpočítaní vdovského dôchodku je nižšia ako 305 eur. Vdovy, ktoré sú poberateľkami iba vdovského dôchodku, nárok na potravinovú pomoc nemajú.

J. Hladký

OZBROJENÉ ZLOŽKY NACVIČOVALI PRI VÄZNICI

Vrtuľník vznášajúci sa nízko nad väznicou, ihriskom a priľahlými ulicami, bezpečnostné opatrenia, kukláči zlaňujúci sa z helikoptéry. Aj takýto pohľad sa naskytol našmu redakčnému fotoaparátu 13. októbra v blízkosti mosta na Trolaskoch. V tento deň totiž skupina asi dvadsiatich príslušníkov zásehovej jednotky špeciálnej zásehovej skupi-

ny Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby v Leopoldove realizovala súčinnostné cvičenie s príslušníkmi Policajného zboru SR, zamerané na prácu vo výškach a nad voľnou hĺbkou. V rámci cvičenia v priestoroch ÚVTOS a ÚVV vykonali nácvik zlaňovania z vrtuľníka, ktorý mal pristávaciu plochu na ihrisku v areáli mestského telovýchovného klubu. Cieľom podobných výcvikov je zefektívniť činnosť ozbrojených zložiek pri krízových intervenciách proti páchatelom.

(-ra-, foto: morma)

V CENTRE MESTA BEZPEČNEJŠIE

Po skončení rekonštrukcie parku sa priam pýtalo doriešiť bezpečnosť premávky v okolí námestia a najmä bezpečnosť chodcov. Na hlavnej ceste postupne pribudlo nové vodorovné značenie, situácia sa pre motoristov sprehľadnila aj pri výjazde z Gucmanovej ulice na hlavnú cestu na námestí. Projekty dopravných značení boli prirodzene včlenené a financované z projektov rekonštrukcie parku a južnej časti námestia.

V septembri sa podarilo zrealizovať aj poslanecký návrh a osadiť do centrálnej zóny dva elektronické merače či signalizátory

rýchlosti v hodnote takmer 4800 eur. Prístroje pracujú na princípe upozornenia vodičov, ktorí prekročili maximálnu povolenú rýchlosť (50 km/h) – vtedy prístroj v dostatočnej vzdialenosti pred vozidlom ukáže jeho aktuálnu rýchlosť. Tým vodičom, ktorí rýchlosť neprekročili, rýchlosť jazdy neavizuje. Jeden signalizátor je umiestnený na Námestí sv. Ignáca pred budovou základnej školy a druhý pri penzióne Nina na Hlohovskej ceste. Obidva tak pokrývajú úseky, kde je veľká frekvencia áut aj chodcov – základnú školu, kostol s parkom a obchody na námestí. Tu pribudli aj nové priechody pre chodcov na miestach, kde sú prirodzené výstupy z prilahlých plôch na hlavnú cestu.

Výrazné dopravné značenie pribudne v najbližších dňoch na troch miestach pri základnej škole a kostole – dve európske informatívne dopravné značky IP 30 s nápisom *Pozor, škola!* pri hlavnej ceste na Námestí sv. Ignáca a jedna na Holubyho ulici.

(jh)

AJ NA JESEŇ HASIČI UPOZORŇUJÚ NA ZVÝŠENÉ RIZIKÁ

Hasičský a záchranný zbor v jesenných mesiacoch v Leopoldove zasahoval dva razy. Našťastie, išlo len o technické zásahy. V plote rodinného domu na Ulici 1. mája riešili 4. septembra prípad zakliesneného psa. O dva dni nato zasa zabezpečovali opatrenia proti prípadným škodám, ktoré by mohol spôsobiť únik plynu na Rázusovej ulici v Leopoldove. Obyvatelia nás informovali aj o prípade zadymenia dvora na Piešťanskej ulici, ku ktorému bola v spolupráci s občanmi privolaná aj hliadka polície. Podľa veliteľa hasičskej stanice v Hlohovci, ktorá je súčasťou Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru v Piešťanoch, Ivana Lukačoviča nevykonávali na

Piešťanskej ulici hasiči žiadny zásah, takže sa podarilo prípad zadymenia vyriešiť bez ich pomoci. Napriek relatívne pozitívnej bilancii požiarnych udalostí v Leopoldove aj celom okrese hasiči v súvislosti so začínajúcou vykurovacou sezónou upozorňujú na zvýšené nebezpečenstvo vzniku požiarov v rodinných a obytných domoch. Podľa štatistík medzi časté príčiny vzniku požiarov patria nevyhovujúci technický stav komínov, neodborná inštalácia a obsluha vykurovacích telies, ponechanie detí bez dozoru, nedovolená manipulácia s otvoreným ohňom a horľavými kvapalinami a nie bezpečné odkladanie žeravého popola. Základom je neprekurovať vykurovacie telesá, neskladovať a nesušiť v blízkosti horľavé materiály, inštaláciu vykurovacích telies treba zveriť odborníkovi a dbať na to, aby vykurovacie telesá – sporáky, pece a pod. – boli umiestnené na vhodnej nehorľavej podložke a zaústené do komínových priechodov. V čase zakáľáčiek pri údení mäsových výrobkov v drevených údiarňach treba dbať na zvýšenú pozornosť, dávať pozor na dohasínajúce sviečky, nenechávať bez dozoru deti v blízkosti palivových a elektrotepelných spotrebičov.

(maju)

MOTORISTI SI MUSIA DAŤ POZOR NA ZMENENÚ DOPRAVNÚ SITUÁCIU

A na Bernolákovej si konečne vydýchli

Bernolákova ulica patrí medzi najstaršie v meste a dakedy istotne patrila aj medzi tie najkrajšie. Utvárala širšie centrum mesta a stala sa námetom aj pre dobovú pohľadnicu mesta, ba na plátne jej starú zašlú romantiku zvečnil aj akademický maliar Emil Paulovič. Zlatý vek Bernolákovej alebo Zadnej ulice, ako ju volali starí Mestečania, však zakopal krátko po výstavbe nových ulíc. Akoby sa na ňu zabudlo. Ulica, jediná v celom meste, zostala bez ako-tak priechodnej a bezpečnej cesty. Mesto s novou

komunikáciou ešte počas socializmu otáľalo, neskôr bol projekt odložený, pretože sa čakalo na to, keď bude na ulicu zavedená kanalizácia.

Medzi prioritné projekty preto vedenie mesta ihneď po dokončení kanalizácie na tejto ulici zaradilo vybudovanie novej komunikácie na nej. Práce, ktoré dodávateľsky realizovala spoločnosť Staveko, sa začali na konci apríla, dokončené boli ešte v septembri. Spomalilo ich prekladanie telefónnych káblov, ktoré sa v týchto miestach z celého mesta zbiehajú k pošte. Bolo potrebné ich preložiť a navyše zapúzdrovať. Nová cesta aj so súvisiacimi prácami si z mestského rozpočtu vyžiadala viac ako 194 tisíc eur (takmer 6 miliónov korún).

V týchto dňoch mesto na Bernolákovej ulici osádza aj dopravné značenie a motoristi si budú musieť zvyknúť oproti avizovanej zmene v dopravnej situácii na ďalšiu zmenu – ulica bude z obidvoch strán jednosmerná a vyjsť sa z nej bude dať len jednosmernou spojovacou uličkou v polovici Bernolákovej ulice na Hurbanovu ulicu (nie naopak). Toto dopravné riešenie sa spomedzi všetkých ponúkaných variantov zdá byť najefektívnejšie a najrozumnejšie nielen pre dopravu, ale i bezpečnosť.

(juh)

NEZABUDLI STE DERATIZOVAŤ?

Premnoženie hlodavcov síce patrí k sezónnym problémom najmä väčších miest, popu-

lačná explózia týchto škodcov však ohrozuje každé sídlo bez rozdielu, najmä ak v obci alebo meste obyvatelia chovajú hospodárske zvieratá. V tejto súvislosti Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Trnave vyzval fyzické a právnické osoby aj na území nášho mesta, aby do 15. novembra uskutočnili deratizáciu. Toto opatrenie sa pritom stanovuje vždy v jarňách a jesenných mesiacoch, a to vždy v závislosti od reprodukčných cyklov hlodavcov. Účelom je zamedziť vzniku škôd predovšetkým na zdraví ľudí ich likvidáciou a zamedzením ich migrácie do iných lokalít. Osobitne sa odporúčanie týka pivničných priestorov a priestorov, ktoré prináležia k miestu, kde sa chovajú hospodárske zvieratá. Opatrenie by sa malo podľa prípisu zrealizovať vo všetkých objektoch určených na podnikanie, v školských zariadeniach, v zariadeniach sociálnych služieb, bytových a polyfunkčných domoch, v reštauráciách, predajniach či skladoch, ba aj v rodinných domoch, keďže títo škodcovia môžu na človeka prenášať často nebezpečné ochorenia, napríklad salmonelózu alebo leptospirózu.

(ra)

CHODCI, POZOR NA ELEKTRIČKY!

Aj keď tento titulok v našom časopise vyznieva troška zvláštne, o zverejnenie tohto textu nás prostredníctvom primátora mesta požiadali dopravné podniky, aby upozornili občanov, ktorí častejšie cestujú do Bratislavy či Košíc, na zmenu v dopravných predpisoch.

Od 1. novembra si budú musieť dať chodci pozor na električky na priechodoch pre chodcov. V tento deň vstupuje do platnosti novela zákona o cestnej premávke, ktorá ruší povinnosť vodiča električky dať na priechode prednosť chodcom.

Naopak, zavádza pre chodcov povinnosť umožniť električke plynulý prejazd. Zákon o cestnej premávke sa tým prispôsobuje českým, rakúskym či nemeckým predpi-

som. Jedným z dôvodov pre tento krok je bezpečnosť premávky. Električka má oproti autám oveľa dlhšiu brzdnú dráhu a nie je schopná zastaviť ihneď, čo si chodci často neuvedomujú a vchádzajú na priechod náhle a tesne pred vozidlom. Riskujú tým dopravnú nehodu s vážnymi následkami. Druhým dôvodom je potreba zatriktívnenia verejnej dopravy tým, že sa odstráni brzdenia pred priechodmi a zvýši sa tým cestovná rýchlosť. Električka vezúca desiatky či stovky ľudí si zaslúži, aby nemusela zastavovať pred priechodom kvôli jednému či niekoľkým chodcom. V záujme vlastnej bezpečnosti preto nezabudnite na to, že hoci ste na priechode pre chodcov, musíte mať prednosť idúcej električke.

(ra)

MESTO LOBUJE ZA OPRAVU CESTY NA NÁDRAŽNEJ ULICI

Obyvatelia Nádražnej ulice už počas príravy priorít mesta na nasledujúce štyri roky sa písomne obrátili na mestské zastupiteľstvo s požiadavkou, aby im mesto pomohlo riešiť situáciu, ktorú im spôsobuje zlé odvodnenie komunikácie a následné zaplavovanie predzáhradiek či dokonca ohrozenie domov. Žiadosť vtedy pred poslancami osobne tlmočil aj Ing. Rudolf Holkovič, ktorý pôsobí ako externý člen (neposlanec) vo finančnej komisii mestského zastupiteľstva. Vedenie mesta v situácii, keď

sa žiadajú chodníky v iných častiach mesta, však nemá na vybudovanie nového chodníka na Nádražnej ulici financie, ale problematiku hodlá aj tak riešiť. V súvislosti s petíciou občanov primátor oslovil aj kompetentných pracovníkov vyššieho územného celku (VÚC), keďže správa nesprávne vyspádovanej cesty III. kategórie je v jeho kompetencii.

Na stretnutí predstaviteľov správy ciest, vyššieho územného celku a mesta sa primátor usiloval doceliť preradenie cesty medzi tie komunikácie, ktoré sa majú v dohľadnom čase rekonštruovať z prostriedkov VÚC. Aj keď komunikácia na leopoldovskej Nádražnej ulici na takomto zozname už figuruje, nie je jasné, kedy by jej rekonštrukcia v skutočnosti aj prišla na rad. Obyvateľom problém spôsobuje naklonenie cesty smerom k rodinným domom a mesto za najvhodnejšie aj najúčinnnejšie riešenie pokladá úpravu povrchu komunikácie tak, aby voda prirodzene stekala na druhú stranu smerom do zeleného pásu medzi cestou a ohradeným areálom ŽSR, keďže nízky chodník v dnešnej situácii vodu nezadrží, a tá potom steká k domom, ktoré sú postavené pod úrovňou cesty. V takomto prípade by malo význam aj zvýšenie vjazdov do dvorov, o ktorom mesto uvažuje v prípade rekonštrukcie cesty.

Poslanci aj vedenie mesta sa zaoberali aj ďalšou, aj keď do istej miery aspoň provizórnou možnosťou – vybudovaním vsakovacej šachty v najkritickejšom úseku na zákrute pri bývalých uhoľných skladoch, kde sa cesta najvýraznejšie zvažuje, avšak pre množstvo sietí popri komunikácii sa táto možnosť ukázala ako nereálna. Primátor mesta chce iniciovať rokovania s firmou Mikrovrt, ktorú požiada o vybudovanie odvodňovacej šachty na jej pozemku, a ak priechodná nebude ani táto možnosť, požiada o spoluprácu Železnice SR s tým, že krytý vpust by mesto vybudovalo v priestoroch bývalých uhoľných skladov a odpadové vody by sa pretláčali popod cestu.

(jh)

PLATÍ NOVÝ PREVÁDZ- KOVÝ PORIADOK

MESTSKÉHO POHREBISKA

Nové všeobecne záväzné nariadenie, ktoré ustanovuje prevádzkový poriadok mestského pohrebiska, obsahuje oproti predchádzajúcim ustanoveniam aj daktoré doplnené či upravené ustanovenia. Z tých, ktoré môžu byť vo všeobecnosti užitočné aj pre občanov, niektoré vyberáme (najmä tie, ktoré hovoria o zabezpečovaní pohrebu).

Prevádzkovateľom pohrebiska je samo mesto. Značí to, že zodpovedá za vykopanie a zasypanie hrobu a za to, aby hroby spĺňali stanovené kritériá (tu sú uvedené rozmery jednotlivých typov hrobov), za vykonávanie prípadných exhumácií, vedenie evidencie, správu pohrebiska, márnice a domu smútku. Údržbu komunikácií pohrebiska má na starosti mesto, údržbu zelene na pohrebisku mesto zabezpečí prostredníctvom zmluvného dodávateľa z výberového konania na kosenie verejných plôch mesta vrátane pohrebiska. Komunálny odpad sa vyváža raz za dva týždne z piatich 1100-litrových nádob a podľa potreby z kontajnera.

Pohreb môže vykonať pohrebná služba vybraná obstarávateľom (teda tým, kto sa preukáže listom o prehliadke mŕtveho a hlásením o úmrtí a obstaráva pohreb). Ním oslovená pohrebná služba je povinná vykonať všetky úkony súvisiace s prevádzkovaním pohrebnej služby v zmysle § 8 zákona č. 131/2010 Z. z.; navyiac, po skončení obradu pracovníci pohrebnej služby sú povinní vykonať dezinfekciu chladiaceho zariadenia alebo katafalku v dome smútku, ten uzavrieť a odovzdať kľúče správcovi pohrebiska, teda na mestský úrad. Nájomná zmluva na hrobové miesto sa uzatvára s mestom na dobu neurčitú, pre tlecie obdobie nesmie sa však vypovedať skôr ako za 10 rokov. Pri úmrtí toho, kto prenajal hrobové miesto, má prednostné právo na uzavretie novej nájomnej zmluvy na hrobové miesto osoba

blízka, ak je však blízkych osôb viac, je to tá blízka osoba, ktorá sa prihlási s takouto požiadavkou ako prvá. Prednostné právo na uzatvorenie nájomnej zmluvy možno uplatniť najneskôr do jedného roka od úmrtia nájomcu hrobového miesta. Prevod nájmu za hrobové miesto, ktoré bolo už prenajaté, môže nájomca vykonať v prospech tretej osoby len s predchádzajúcim súhlasom prevádzkovateľa. Do toho istého hrobu je možné pochovať ďalšie pozostatky aj pred uplynutím desiatich rokov, ibaže vrstva zeminy nad rakvou musí byť najmenej jeden meter.

O mieste uloženia pozostatkov rozhoduje správca cintorína na základe plánu pochovávania a po dohode s budúcim nájomcom hrobového miesta. Výška nájomného sa nemení a zostáva v platnosti sadzobník spred dvoch rokov (rovnaké poplatky sa vzťahujú na obyčajný aj prehĺbený hrob): jednoghob 15 €, dvojhob 25 €, trojhob 40 €, detský hrob 5 €, urna (urnové miesto) 10 €. Okrem bežných povinností sa od nájomcu vyžaduje, aby prenajaté hrobové miesto udržiaval v poriadku na vlastné náklady a aby udržiaval bezprostredné okolie do vzdialenosti pol metra od hranice hrobového miesta tak, aby nebol narúšaný estetický vzhľad pohrebiska. V prípade, že nájomca chce zriadiť alebo rekonštruovať náhrobný pomník alebo epitafnú tabuľu, musí o to požiadať mestský úrad; ak ich chce demontovať a premiestniť, stačí o tom mesto len vopred informovať. Zasahovať do jetsvujúcej zelene nájomca môže len so súhlasom prevádzkovateľa (MsÚ), to isté platí aj o vysádzaní či výrube drevín a umiestňovaní lavičiek.

Pre všetkých návštevníkov pohrebiska platí, že nemôžu na cintorín vchádzať so zvieratami, a teda v žiadnom prípade nie so psami. Vjazd s motorovými vozidlami je povolený len vo vyhradených prípadoch, na cintoríne je zakázané jazdiť na bicykli, kolo-bežke či kolieskových korčuliach a pod. Za porušenie ustanovení môže správca nájomcovi alebo návštevníkovi vyrubiť pokutu.

(jh)

MÔJ ZÁKERNÝ SPOLOČNÍK

„Toho môjho muža dali na posteľ vášho muža!“

„O čom to hovoríte, prečo?“

„Veď váš muž umrel!“

Deň predtým som naraz zjedol obligátnu nanukovú tortu za desať päťdesiat na oslavu svojich trinástich narodenín. Ráno som sa potom prvý raz stretol s rakovinou. Písal sa rok 1970.

V tom čase sme často chodievali k tetám do Bratislavy. Z prízemného bytu na Kúpeľnej ulici som pozoroval trolejbusy číslo jedenásť na konečnej a z nudy som si písal grafikon ich pre-vádzky. Netušil som, že na druhej strane tejto linky, vo Vojenskej nemocnici, končí krátky zápas o život môj otec.

Posledná návšteva sa skončila na vrátnici nemocnice šokujúcim dialógom. Vela som toho ešte nechápal, ale začal som cítiť význam slova rakovina. Jeho hrôzu, beznádej a fatalitu. Stáva sa, že niekto verejne proklamuje víťazstvo nad touto ľudskou metlou.

Je to opovážlivé tvrdenie.

Uplynulo jedenásť rokov, ktoré som akoby dostal od môjho spoločníka na relatívne pokojné ukončenie základnej a strednej školy. Mama sa dlho netešila z môjho zamestnania a kúpeľne, ktorú som po vojenskej službe konečne v dome urobil. Keď som ju naposledy navštívil, v štátnej, nepoznala ma, môj spoločník ju okradol o to najcennejšie - vlastné ego.

Zakrátko aj o život.

Pred rokom 1989 sa už vek okolo dvadsiateho piateho roku života pokladal za hranicu staromládenectva. Bolo to vyjadrené aj progresivitou dane. Ja som zostal starým mládencom oveľa skôr. Už počas ochorenia matky sa o moju domácnosť starala dobrá duša našej rodiny, tiež slo-bodná šesťdesiatnička. Nebola naša pokrvná príbuzná, ale vždy patrila do našej rodiny. Kým som sa neoženil, udržiavala môj dom v ľudskej podobe. Volali sme ju teta Helenka. Znenazdajky tiež začala svoju krátku cestu s karcinómom. Mal som šťastie že, aj moja nová rodina vyznávala podobné hodnoty ako ja. Bral som možno až ľahkovážne za samozrejmé, že manželka sa snažila splácať môj dlh chorej tete nezávideniahodnou opaterou a obetavosťou, aj keď už pribudli tri deti.

Opäť mi odišiel navyberaným spôsobom blízky človek.

V naháňačke všedného života sa rany zacelujú, aj keď významné dni v roku pripomínajú kruté životné zlomy. Ale veľká a súdržná rodina mojej manželky, ktorej som bol už aj ja súčasťou, dávala možnosť pomaly zabúdať. Naše tri deti rástli medzi sesternicami a bratrancami a

vzájomná spolupatričnosť vytvárala pevné putá. S jedným zo švagrov, Palkom, som založil aj živnosť, keď som sa v roku 1991 ocitol na dlažbe. Nebolo a nie je to jednoduché, ale prežívali sme. Bolo s kým sa poradiť, bolo koho požiadať o pomoc.

Všetky doterajšie skúsenosti a následky rakoviny v mojom okolí som doteraz, možno našťastie, prežíval akoby cez ochrannú clonu. Posledný zásah zákerného spoločníka zanechal vo mne ranu, z ktorej sa nemôžem spamätať doteraz.

Bolo to pár mesiacov pred novým milénium a my sme začali bitku s Palkovým lymfómom. Aj keď som bol iba sprievod, prvá návšteva onkologického ústavu bola ťažká. Na túto budovu sa každý pozerá s rešpektom a v podvedomí uvažuje, že ak s ňou bude mať niekedy niečo dočinenia, bude to začiatok plazivého konca.

Prvý dojem bol však prekvapujúco pozitívny. Z ľudí, nesúcich tam svoj údel, vyžaroval pokoj a odhodlanie popasovať sa s osudom. Pôsobili silne a vyrovnane, čo dodávalo odvahy aj nám, nováčikom.

Ešte si nepripúšťal, že tam patríme, viezol som ho tam iba na vyšetrenie. Ja som však tušil, že môj spoločník si už vybral.

Ambulantné i nemocničné chemoterapie, ožarovanie, sprievodné javy, nádej, že dosiahneme aspoň niekoľkoročnú remisiu. Mal šesť maloletých detí a plánoval, že aj keď by dosiahol iba ústup choroby, mohol by stáť pri ich dospievaní.

Nie, máj dvetísíc bol a zostane krutý. Odišiel ďalší blízky a tentoraz sa s tým neviem zmieriť.

Krátko nato som urgentne odviezol opäť na onkológiu známeho, Milanka.

Zdá sa, že opäť končí jeden neúspešný boj.

Je pochopiteľné, ale aj paradoxné, že mnohým nám pomáha prežívať takéto chvíle vlastné presvedčenie. Ja som síce rakovinu personifikoval, ale neverím, že sme súčasťou vyššieho pôsobenia. Ak sa mýlim, potom nepochopím, prečo musíme odchádzať nedôstojne, pomaly sa rozpadajúc, chlácholení vidinou nekonečna, hľadajúc neexistujúci vyšší zmysel v prežitých tragédiách.

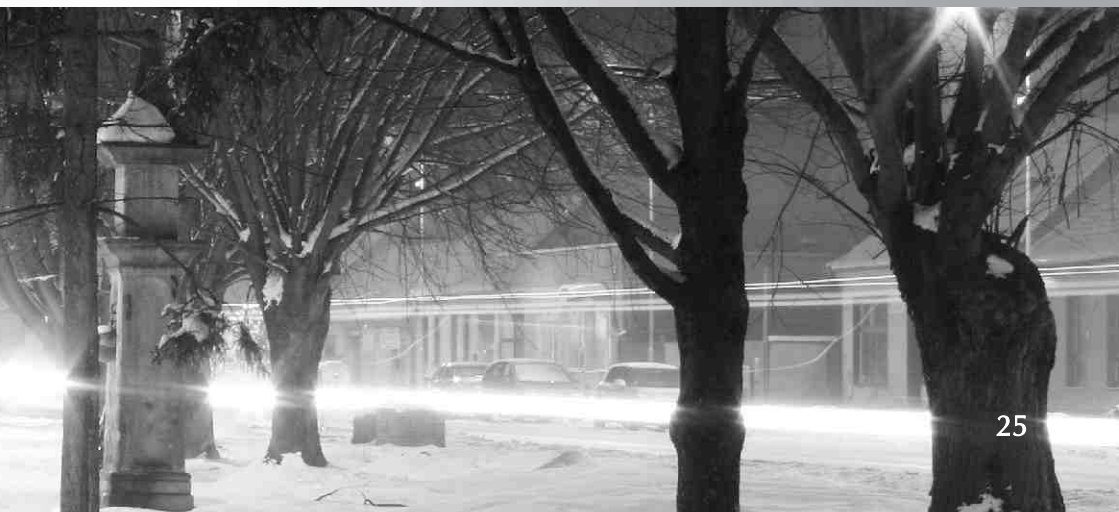
Pravdou však je, že okolo nás je veľa utrpenia a musím priznať, že to naše, oproti iným možno ani utrpením nazvať nemôžem. Veď ľudia sa rodia aj odchádzajú a takýchto príbehov sú možno státisíce.

Škoda len, že dôstojnosť našich životov nemôže umocniť aj dôstojný odchod.

Kolko času mi môj spoločník ešte poskytne kým sa opäť ohlási?

Neviem, a neviem ani, či už budem dostatočne pripravený.

Vojtech Moravčík

Gitku zaujalo...

Len jeden život máš.
Jak rýchlo uteká časný život náš...
Dnes človek mladý je, zajtra ho nepoznáš...
Roky, dni, hodiny rýchlo utekajú,
Mladosť, sila, krása, navždy sa strácajú.
Smutno sa pozerá človek na zašlý čas,
Túžobne šepká si: „Žiť život ešte raz!“
Nejeden dukátmi, zlatom by zaplatil,
Keby sa život mu ešte raz navrátil,
Aby čo zmeškal, dnes všetko nahradil.
Čo však raz zameškáš, nahradíš sa nedá,
Keď si čas premrhal, bude ti raz beda.
Otázku dostaneš Božiu vo večnosti:
„Komu si verne slúžil, kým si žil v časnosti?“
Akúže odpoveď na tieto slová dáš?
Pamätaj: na zemi len jeden život máš.

Krátky text sa nás dotýka zvlášť v novembrovom období, keď si možno častejšie ako inokedy pripomínáme našich zosnulých. Napriek tomu, že nás v srdci istotne trápi bolesť z ich straty, spomínajme na pekné chvíle, ktoré sme s nimi zažili a modlíme sa za nich, ale aj za seba, aby sme si v každej chvíli uvedomovali, že to, čo sme dnes prežili, sa už nikdy viac nevráti. Či sme deti, mladí, starší alebo celkom starí, mali by sme každý deň prežívať nie v strachu zo smrti, ale s vedomím, že žiť život zodpovedne, naplno a s láskou k Bohu každý deň nám môže byť jedinou zárukou toho, že na smrteľnej posteli budeme spomínať na krásny a naplnený pozemský život a tešiť sa na očistenie našich duší a večný život v nebi.

Pripravila Gitka Bayerová

Spoločenská kronika

September - október

Zosobášili sa

Ing. Juraj Balák, PhD.
a Nikol Karlíčková
Viliam Chmelan
a Bc. Natália Hegedúšová
Ing. Michal Murín
a Mgr. Katarína Ondrigová
Ing. arch. Jaromír Krobot
a Tatiana Poláková

Narodili sa

Ema Tomková
Anna Ondriová

Naši jubilanti

60-roční

Jarmila Bartovičová
Milan Benko
Olga Ďurišová
Kamila Heldesová
Julian Hesko
Olga Jurčová
Viera Pelzlová
Jozef Polčík
Ing. Stanislav Prokop
Juraj Semenei
Karol Slovák

65-roční

Bohuslav Ďuračka
Stanislav Irsák
Mária Jakubová
Elena Lubová
Milan Polakovič
Mária Svačinová

70-roční

Ján Belák
Ján Branický
Margita Hotová
Anna Lacková
Jozefa Michalíková
Jozef Miklo st.
Emília Slamková
PaedDr. Helena Stankevičová

75-roční

František Mucha
Timotej Paulík
Anna Petriková
Veronika Svečulová

80-ročné

Angela Michlerová
Irena Miková
Janka Petrová

81-roční

Milan Gucman
Rudolf Hrnčár
Ludmila Kulková
Veronika Sitárová
Anna Trgalová

82-roční

Irena Hotová
Mária Husková
Mária Kišová
Vincent Plecho
Mária Podoláková

83-roční

Ján Andrášik
Mária Ondrigová
Mária Slováková

84-roční

Ludovít Blažo
Veronika Krausová
Mária Paulovičová

Viliam Srdoš

85-ročné

Katarína Haulišová
Marta Slivková

86-ročné

Elena Pachová
Vilma Winklerová

87-ročná

Emília Haulišová

88-roční

Júlia Bartušová
Magdaléna Danielová

90-ročná

Amália Kršnáková
Vilma Polčíková

91-ročná

Margita Šoltýsová

93-ročná

Mária Kadašová

Opustili nás

(máj – október)
Alžbeta Harmanová
Jozef Kovarský
Karol Habiňák
Rudolf Štefíček
Veronika Čepková
Ing. Tibor Ďurák
Ján Knihár
Mária Vojteková
Emília Ottingerová
Ján Kováč
Olga Čelková
Štefan Gruchalák
Luboš Kraus
Valentína Hercová

časopis obyvateľov Leopoldova

Ročník: 25. Vydáva: Mesto Leopoldov. Adresa redakcie: Hlohovská cesta 2, 920 41 Leopoldov. Redakčná rada: Juraj Hladký – predseda, Mária Moravčíková, Kristína Vachanová, Martin Jurčo. Asistentka: Marieta Patajová. Telefón: 033/734 22 07. Fax: 033/734 23 88, casopis@leopoldov.sk. Vychádza šesťkrát ročne. Inzercia v redakcii. Cena výtlačku: 0,33 EUR. (10 Sk) Náklad: 499 ks. Tlač: VM-print Leopoldov. Distribúcia: Rozširuje sieť domácich predajcov. Evidenčné číslo: EV 4016/10.

Branislav Krajčovič

Objednávky telefonicky

0905 368 877

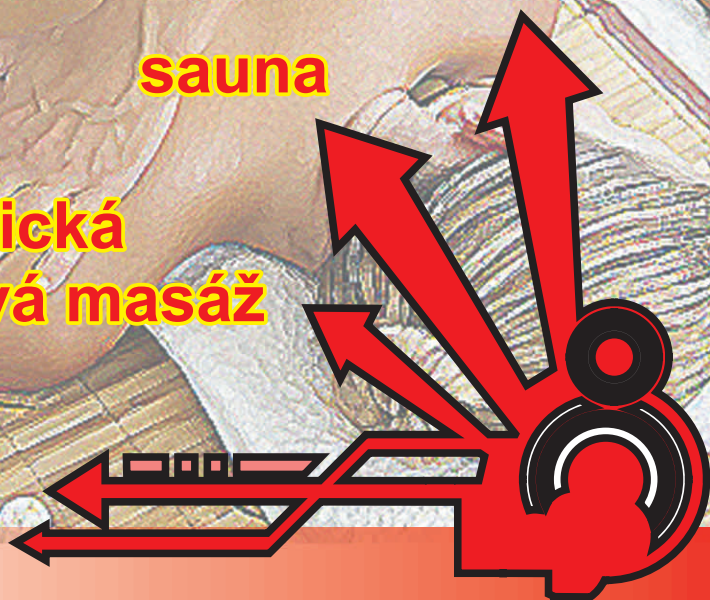
www.mtkrelax.leonet.sk

bankovanie

sauna

**klasická
- športová masáž**

vírivka

Sídlo:

Štadión MTK Leopoldov

(na poschodí),

Gucmanova 13,

920 41 Leopoldov